

KO HA FAKATATA 'O E 'OFA

Lesoni 7 ki he 'aho 15 'o 'Aokosi 2026

**"Pea ko eni, 'oku ai 'ae tui, mo e 'amanaki lelei, mo e 'ofa, ko e tolu ni; ka ko ia 'oku lahi hake
'i ai ko e 'ofa.'" (1 Kolinitō 13:13)**

‘Oku ‘iloa ‘a e 1 Kolinitō 13 ko e "vahe ‘o e ‘ofa." ‘Oku ‘ikai ke ne faka‘uhinga‘i ‘a e ‘ofa faka‘ofa‘ofa, ka ko ha fa‘ahinga ‘ofa ‘oku loloto ange: ko e ‘ofa fakalangi.

‘Oku fakamatala‘i faka‘ofa‘ofa ‘e Paula ‘a e founga ke fakahaa‘i ai ‘i he‘etau mo‘ui ‘a e ‘ofa ‘a e ‘Otua kuo lilingi hifo ki hotau loto (Loma 5:5).

Ko e ‘ofa ‘a e ivi faka‘ai‘ai ‘o ‘etau ngaahi ngaue kotoa pe, ‘a e ‘uhinga ‘oku tau fai ai ‘a e me‘a ‘oku ‘aonga kiate kinautolu ‘oku tau fengaue‘aki.

KO HA FAKATATA ‘O E ‘OFA

Ko e tu‘unga
ma‘olunga
taha ‘o e ‘ofa

Ko e ngaahi ‘ulungaanga
‘o e ‘ofa

Ko e vilitaki ‘o e ‘ofa

Ko e
founga
lelei
taha

Ko e
me‘a
‘oku fai
‘e he
‘ofa

Ko e
me‘a
‘oku
‘IKAI fai
‘e he
‘ofa

Ko ha
ta
valivali
‘o Sisu

Ko e ngaahi
‘ulungaanga
lelei
ma‘ongo‘onga
taha

KO E TU'UNGA
MA'OLUNGA
TAHA 'O E 'OFA

KO E FOUNGA LELEI TAHA

"Ke mou holi lahi ki he ngaahi foaki fungani lelei. Pea 'oku ou toe fakahā kiate kimoutolu 'ae hala 'oku lelei lahi.." (1 Kolinito 12:31)

Ko e ha 'a e fa'ahinga 'ofa 'oku fakahaa'i 'e Paula 'i he 1 Kolinito 13, pea ko e ha 'oku mahulu hake ai ia 'i ha fa'ahinga me'afoaki fakalaumalie? (1 Kolinito 12:31-13:3)

'Oku 'i ai ha ngaahi fo'i lea lahi 'i he lea faka-Kalisi ke faka'uhinga'i 'aki 'a e 'ofa. 'Oku fili 'e Paula 'a e 'akape ('ofa ta'esiohita, ta'e-fakangatangata, mo fakakaukauloto, 'a ia 'oku fekumi pe ki he lelei 'a e 'ofa'anga), 'a ia ko e me'a tatau pe ia 'oku faka'aonga'i 'e Sione 'i he'ene pehe "ko e 'Otua ko e 'ofa" (1 Sione 4:8).

'Oku 'ikai ha me'afoaki fakalaumalie 'e 'aonga kapau 'oku 'ikai faka'aonga'i ia 'e he fa'ahinga 'ofa ko 'eni. Ko hono mo'oni, 'oku totonu ke fakafonu 'etau ngaahi to'onga mo e ngaahi fakakaukau kotoa pe 'aki 'a e 'ofa 'akape.

Na'e fakatokanga mai 'a Sisu kiate kitautolu, koe'uhi ko e faiangahala, 'e faka'au 'o momoko 'a e 'ofa ko 'eni (Matiu 24:12). Ka kuo pau ke 'oua na'a tau tuku ke hoko 'eni kiate kitautolu, 'i hotau ngaahi 'api, pe 'i hotau ngaahi siasi.

Ágape

KO E NGAHI
‘ULUNGĀANGA ‘O E
‘OFA

ME'A 'OKU FAI 'E HE 'OFA

"'Oku kātaki fuolaa 'ae 'ofa, pea 'oku angalelei ia; 'oku 'ikai meheka 'ae 'ofa; [...] 'Oku 'ikai ke fiefia 'i he angahala, ka 'oku fiefia ia 'i he mo'oni; 'Oku ne 'ufi'ufi 'ae me'a kotoa pē, 'oku tui ia ki he me'a kotoa pē, 'oku 'amanaki lelei ki he ngaahi me'a kotoa pē, 'oku kātaki 'ae me'a kotoa pē." (1 Kolinito 13:4-7)

'Oku
faingata'a'ia
fuolaa

makrothymeō: ke ma'u ha
laumalie fuolaa, ke
kataki, ke fa'a kataki

Fakahaa'i 'a e fa'a kataki
pea kataki'i 'a e ngaahi
fehalaaki 'a e ni'ihiki kehe

'Oku anga'ofa

jrēsteuomai: ngaue
angalelei

'Oku 'alo'ofa mo
manava'ofa

'Oku fiefia 'i he
mo'oni

synjairō: ke fakahaa'i 'a e
faka'ofa'ia, ke talamonu

'Oku fiefia ia fakataha mo e
fa'ahinga 'oku nau
poupou'i 'a e mo'oni

'Oku ne fua 'a e
me'a kotoa pe

stegō: ke 'ufi'ufi 'aki 'a e
fakalongolongo (ke kataki
'i he fa'a kataki)

Toitoi pea fakalongolongo
fekau'aki mo e ngaahi
fehalaaki 'a e ni'ihiki kehe, kae
'oua na'a fakaha kinautolu

'Oku tui ki he
me'a kotoa pe

pisteuō: ke ma'u 'a e tui,
ke fakalangilangi'i, ke
falala

'Oku 'ikai ke ne
fakahalaia'i, ka 'oku ne
'oange 'a e lelei 'o e
veiveiua

'Oku ne faka'amu
ki he me'a kotoa
pe

Elpizō: ke tatali pe falala

'Amanaki ma'u pe 'e hoko
ha me'a lelei

'Oku ne kataki'i 'a
e me'a kotoa pe

hypomenō: ke teke'i, ke
kataki, ke ma'u ha loto-
to'a, ke vilitaki

Kataki'i 'a e ngaahi
faingata'a, 'ahi'ahi, mo e
fakatanga

KO E ME'A 'OKU 'IKAI FAI 'E HE 'OFA

"[...] 'oku 'ikai meheka 'a e 'ofa; 'oku 'ikai faka'ali'ali 'a e 'ofa, 'oku 'ikai fakafuofuolahi; 'oku 'ikai ke anga ta'efaka'apa'apa, 'ikai fekumi ki ha'ane me'a pe 'a'ana, 'oku 'ikai faka'ita'i, 'ikai fakakaukau kovi; 'oku 'ikai fiefia 'i he angahala [...]"
(1 Kolinito 13:4-7)

'Oku 'ikai ke ne
meheka

zeloō: ke ma'u ha
ongo'i vela

'Oku 'ikai ke ne meheka kiate
kinautolu 'oku nau ma'u ha ngaahi
me'afoaki pe ngaahi 'ulungaanga
lelei kehe

'Oku 'ikai ke ne
faka'ali'ali ia

perpereuomai: ke
pōlepole, ke pōlepole .

'Oku 'ikai loto ia ke
fakahikihiki'i ia 'e he ni'ihiki
kehé .

'Oku 'ikai ke
fuofuolahi

fysioō: ke fualahi, ke hoko
'o pōlepole .

'Oku 'ikai ke ne ma'u ha vakai
fakalahi fekau'aki mo ia tonu .

'Oku 'ikai ke ne
anga
ta'efaka'apa'apa

asjēmoneō: ke ngāue
ta'etotonu .

'Oku 'ikai ke ne fepaki mo e ngaahi
tu'unga mo'ui fakasosiale mo
fakaeangama'a

'Oku 'ikai ke ne
kumi ha'ane
me'a pe 'a'ana

zēteō: ke fekumi

'Oku ne tukuange 'ene ngaahi
totonu koe'uhi ko e lelei 'a e
ni'ihiki kehe

'Oku 'ikai
faka'ita'i ia

paroxynō : ke fakamasila
ha me'a ke faka'ita'i,
faka'ai'ai pe faka'ita'i

'Oku 'ikai ke 'ita pe fu'u
ongo'ingofua

'Oku 'ikai ke ne
fakakaukau ki ha
kovi

logizomai: to'o 'o
fakakakato

'Oku ne fakamolemole'i mo
tukunoa'i 'a e ngaahi faihala
na'e fai

'Oku 'ikai ke ne
fiefia 'i he
angahala

jairō: ke fiefia, fiefia, pe
ongo'i lelei

'Oku 'ikai ke ne fiefia 'i he
ngaahi fehalaki, ka 'oku ne
feinga ke fakatonutonu
kinautolu

KO HA TA VALIVALI 'O SISU

"Ko 'eku fekau 'eni, ke mou fe'ofa'aki 'iate kimoutolu 'o hange ko 'eku 'ofa kiate kimoutolu." (Sione 15:12)

Na'a ne kataki'i 'a
e ngaahi ta,
fakamamahi, mo e
fehi'a
(Matiu 27:27-31)

'Oku ne
faingata'a'ia
fuoloa

Na'a ne tokanga ki
ha taha pe na'e
faingata'a'ia

'Oku ne
anga'ofa

Na'a Ne ako'i 'a e
mo'oni 'i he
mahino mo e loto
fakapapau

'Oku ne fiefia
'i he mo'oni

Na'e 'ikai te Ne
fakamau'i 'a e fefine
angahala'ia pea
fakamolemole'i ia
(Sione 8:10-11)

'Oku Ne fua 'a
e me'a kotoa
pe

Na'a ne falala ki
he loto - mo'oni 'a
Sākeasi
(Luke 19:8-9)

'Oku ne tui ki
he me'a kotoa
pe

Na'a ne teuteu'i ha
kau tangata 'e
toko 12 ki ha
misiona "ta'e-
malava"

'Oku ne
faka'amu ki he
me'a kotoa pe

Na'a ne katekina
'a e fiekaia,
fakafisinga'i,
mamahi, mo e
fakatanga

'Oku Ne
kataki'i 'a e
me'a kotoa pe

KO HA FAKATATA 'O SISU

"Ko 'eku fekau eni, Ke mou fe'ofa'aki kiate kimoutolu, 'o hangē ko 'eku 'ofa kiate kimoutolu.."
(Sione 15:12)

Na'e 'ikai ke ne
kumi ki he
langilangi, pea
na'a ne feohi mo e
loto fakatokilalo

'Oku 'ikai ke
ne meheka

Neongo ko e Tu'i ia
'o e 'Univesi, ka
na'e 'ikai ke ne
polepole ai

'Oku 'ikai ke
ne faka'ali'ali
ia

Na'a ne loto
fiemalie ke fai 'a e
ngaahi ngaue
ma'ulalo taha

'Oku 'ikai ke ne
fakafuofuolahi

Na'a ne fakafeangai
ki he tokotaha kotoa
pe 'i he anga
faka'apa'apa mo e
taau

'Oku 'ikai ke ne
anga
ta'efaka'apa'apa

Na'a Ne fai ma'u
pe 'a e finangalo 'o
'ene Tamai (Sione
6:38)

He does not
seek his own

Na'a mo e taimi
na'a nau taa'i ai ia,
na'a ne tali
faka'apa'apa
(Sione 18:22-23)

'Oku 'ikai ke
faka'ita'i ia

Na'a Ne kole
fakamolemole
kiate kinautolu
na'a nau tutuki la
(Luke 23:34)

'Oku 'ikai ke
ne fakakaukau
kovi

Na'a Ne lea fefeka
ki he kau Falesi
ta'e-angatonu
(Matiu 23:27-28)

'Oku 'ikai te ne
fiefia 'i he
angahala

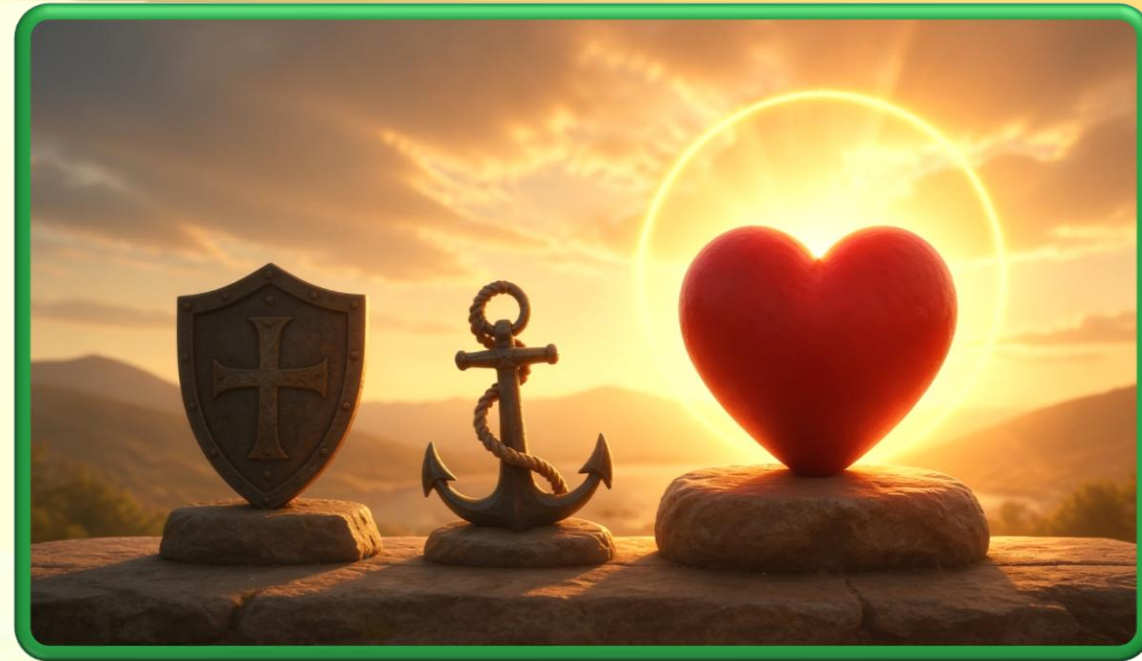
KO E VILITAKI 'A E
'OFA

KO E NGA AHI 'ULUNGAANGA LELEI MA 'ONGO'ONGA TAHA

"Pea ko eni, 'oku ai 'ae tui, mo e 'amanaki lelei, mo e 'ofa, ko e tolu ni; ka ko ia 'oku lahi hake 'i ai ko e 'ofa.
(1 Kolinitō 13:13)

Na'e fakahaa'i 'e he kau Kolinito 'i he'enau to'onga fakakaukau 'a e me'a 'oku 'ikai fai 'e he 'ofa: na'a nau meheka; polepole; ta'e'aonga; na'a nau ngaue ta'efe'unga; na'a nau siokita; na'a nau 'ita ngofua; na'a nau taufehi'a; pea na'a nau kataki'i 'a e angahala. Hange ko kinautolu, kuō pau ke tau si'aki 'a e ngaahi fehalaaki ko 'eni pea lahi 'i he ngaahi 'ulungaanga lelei 'o e 'ofa, 'o hange ko hono ako'i kitautolu 'e Paula, kae lava ke tau faka'aonga'i totonu 'a e ngaahi me'afoaki fakalaumalie. 'Oku Ne fakaafe'i foki kitautolu ke tau nofo ma'u 'i ha ongo 'ulungaanga lelei kehe: ko e tui mo e 'amanaki lelei.

'I he taimi 'e ha'ele mai ai 'a Sisuu, 'e 'ikai toe 'i ai 'a e angahala, pea te tau fiefia 'i he mo'ui ta'engata mo la. Pea he 'ikai toe fie ma'u leva 'a e kikite, lea kehekehe, mo e ngaahi me'afoaki kehe, fakataha mo e tui mo e 'amanaki lelei. Ka 'e tu'uloa 'a e 'ofa 'o ta'engata
(1 Kolinito 13:8).

“Ko e ‘Otua ‘a e ‘ofa. Ko e ‘ofa ‘a e Tamai mo e ‘Alo ko ha ‘ulungaanga ia ‘o e tokotaha tui kotoa pe. Ko e Folofola ‘a e ‘Otua ko e founa ia ‘oku fakahoko mai ai ‘a e ‘ofa fakalangi ki he tangata. Ko e mo‘oni ‘a e ‘Otua ‘a e founa ‘oku a‘u ai ki he ‘atamai. ‘Oku foaki ‘a e Laumalie Ma‘oni‘oni ki he fakafofonga ‘o e tangata ‘oku ngaue fakataha mo e ngaahi kautaha fakalangi. ‘Oku ne liliu ‘a e ‘atamai mo e ‘ulungaanga, ‘o malava ai ‘a e tangata ke kataki ‘o hange ‘oku ne mamata kiate Ia ‘oku ‘ikai lava ‘o mamata ki ai. ‘E toki lava pe ke ma‘u ‘a e ‘ofa haohaoa ‘i he tui ki he mo‘oni mo hono ma‘u ‘o e Laumalie Ma‘oni‘oni.”

EGW (‘Oku Tokanga ‘a ‘Etau Tamai, 9 ‘Okatopa)